

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

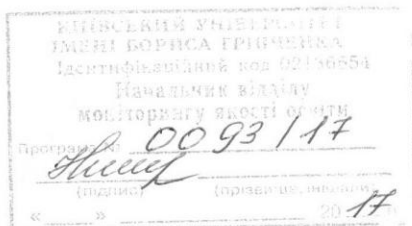
“З А Т В Е Р Д Ж У Ю”
Проректор
з науково-методичної та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
“ _____ 2017 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ОДФП.05 Українська мова з методикою навчання

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

I-й освітній рівень (бакалаврський)

Київ – 2017

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

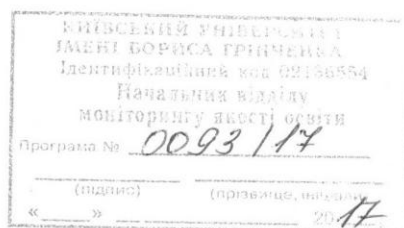
КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ОДФП.05 Українська мова з методикою навчання

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

I-й освітній рівень (бакалаврський)

Київ – 2017

Українська мова з методикою навчання: роб. навч. прог. [для студ. спеціальності 013 «Початкова освіта»] / уклад. С.Г. Дубовик, К.П. Нечипоренко, Т.Е. Пушкарьова. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. – 30 с.

Розробники:

Дубовик Світлана Григоріївна, канд. пед. наук, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

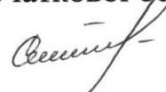
Пушкарьова Тетяна Едуардівна, канд. пед. наук, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Нечипоренко Катерина Петрівна, канд. пед. наук, старший викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти

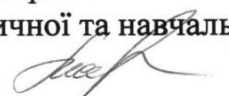
(протокол № 7 від 11 січня 2017 року)

Завідувач кафедри початкової освіти

 С.М. Мартиненко

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи

 М.А. Машовець

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017 рік

© Педагогічний інститут, 2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів ECTS – 8	Галузь знань <i>0101 Педагогічна освіта</i>	Обов'язкова навчальна дисципліна	
	Напрямок підготовки <i>6.010102 Початкова освіта</i>		
Модулів – 8	Спеціальність (професійне спрямування): вчитель початкової школи	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 8		1-2-й	
Загальна кількість годин – 240		Семестр	
		2-ий	3-ий
		Лекції	
		18 год.	4 год.
		Семінарські	
		2 год.	4 год.
		Практичні	
		36 год.	-
		Самостійна робота	
		56 год.	52 год.
		Модульний контроль: 8 год.	
		Вид контролю: залік	
		Семестр	
		3-ий	4-ий
		Лекції	
		6 год.	4 год.
		Семінарські	
		6 год.	2 год.
		Практичні	
		16 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		28 год.	56 год.
		Модульний контроль: 4 год.	
		Вид контролю: залік	
		Семестр	
		4-ий	5-ий
		Лекції	
		4 год.	
		Семінарські	
		2 год.	
		Практичні	
		8 год.	
		Самостійна робота	
		14 год.	14 год.
		Семестровий контроль: 30 год.	
		Модульний контроль: 2 год.	
		Вид контролю: екзамен	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	I-й освітній рівень (бакалаврський)		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є:

– засвоєння студентами теоретичних відомостей, усталених норм сучасної української літературної мови; розвиток й удосконалення мовних і мовленнєвих умінь і навичок, необхідних для формування комунікативної компетентності майбутніх педагогів – учителів початкової школи;

– вивчення теоретико-практичних питань організації навчання української мови в початковій школі, мовної підготовки молодших школярів відповідно до державних і європейських стандартів; висвітлення наукових концепцій, розкриття сутності дидактико-методичних понять, методів і технологій сучасного уроку української мови в початковій школі;

– надання допомоги студентам у процесі оволодіння професійною компетентністю, формування особистості майбутнього учителя, який зорієнтований не на передачу знань, а на особистісний розвиток дитини і потреби сучасної школи.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

– створення умов для повноцінної реалізації та самореалізації потенційних професійних можливостей студента;

– оволодіння мовними знаннями і вміннями з основних розділів української мови («Фонетика», «Лексика», «Граматика», «Орфографія»); усвідомлення їхньої практичної значущості для формування мовної особистості майбутнього педагога;

– засвоєння і закріплення знань і умінь із навчальної дисципліни; розуміння важливості їх застосування у практиці навчання української мови в початковій школі;

– реалізація виховного потенціалу предмета з метою формування особистісно-професійних якостей майбутнього вчителя; формування готовності до мовленнєво-творчої активності у професійній діяльності;

– аналіз закономірностей функціонування системи початкової мовної освіти і її складників (навчально-виховний процес, учитель, учень тощо); розвиток умінь моделювати навчально-виховний процес на уроках української мови;

– ознайомлення з типологією уроків української мови та їх структурою, системою методів, прийомів і засобів навчання української мови в початковій школі; традиційними та інноваційними формами організації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів на уроках української мови;

– вивчення, аналіз та узагальнення досвіду педагогічної діяльності вчителів-практиків на уроках української мови в початковій школі.

Навчальна дисципліна «Українська мова з методикою навчання» спрямована на формування у студентів таких **професійних компетентностей**, як:

1. Загальні компетентності

1.1. Світоглядна. Наявність ціннісно-орієнтаційної позиції, загальнокультурної ерудиції, широкого кола інтересів. Розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії, значущості для власного розвитку

знань методики навчання української мови у початковій школі. Усвідомлення сутності змістових ліній програми «Українська мова. 1-4 класи» та важливості їх реалізації на уроках у початковій школі.

1.2. Громадянська. Розуміння відповідальності перед суспільством і державою за свою професійну діяльність, зокрема в організації навчально-виховного процесу на уроках навчання грамоти в початковій школі. Уміння діяти з соціальною відповідальністю та громадською свідомістю, поважати Батьківщину, її символіку, традиції, мову.

1.3. Комунікативна. Вміння здійснювати комунікативну взаємодію у підсистемах «учитель-учень», «учитель-учитель», «учитель-батьки» як українською, так і іноземними мовами. Формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя. Оприлюднювати та популяризувати власні методичні доробки у вирішенні актуальних педагогічних проблем сучасної методики навчання української мови.

1.4. Інформаційна. Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань методики навчання української мови. Здатність до ефективного застосування інформаційних технологій із метою підвищення якості засвоєння знань курсу «Українська мова» першокласниками.

1.5. Науково-дослідницька. Здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності. Здатність до самостійної професійної діяльності, пов'язаної з вирішенням педагогічних ситуацій на уроках навчання грамоти у першому класі.

1.6. Самоосвітня. Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного творчого педагогічного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

2. Фахові компетентності

2.1. Організаційна . Здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність учнів на уроках української мови у початковій школі, проектувати траєкторії формування ключової комунікативної компетентності молодших школярів;

2.2. Психолого-педагогічна . Володіння базовими знаннями з психології та педагогіки, вміння їх застосовувати на уроках української мови в початковій школі; здатність враховувати індивідуальні та вікові особливості молодших школярів з метою підвищення рівня засвоєння знань і вмінь із курсу «Українська мова» у початковій школі; готовність до діагностичної діяльності, створення сприятливих умов на уроках української мови для особистісно і компетентісно зорієнтованої освіти з урахуванням навчальних можливостей і потреб учнів;

2.3. Методична. Застосування методичних знань і вмінь для формування в учнів ключової комунікативної компетентності; професійних умінь і навичок для вирішення педагогічних ситуацій на уроках української мови в початковій школі;

2.4. Здоров'язберезувальна. Здатність створювати сприятливе здоров'язберігальне освітнє середовище на уроках української мови, дбати про фізичне, психічне і соціальне здоров'я учнів;

2.5. Інтегративна. Здатність і готовність упроваджувати у навчально-виховний процес початкової школи інтегровані уроки, поєднувати знання з різних навчальних предметів для побудови уроку української мови як цілісного творчого процесу; впровадження особистісно зорієнтованого та компетентісно зорієнтованого підходів у навчанні української мови;

2.6. Творча. Вміння виконувати функцію фасилітатора; готовність творчо застосовувати сучасні освітні технології навчання української мови у початковій школі, створювати власне навчально-методичне забезпечення курсу «Українська мова. 1-4 класи» з метою підвищення комунікативної компетентності молодших школярів.

Програмні результати навчання:

– знання з української мови і методики її навчання в початковій школі, достатні для успішної професійної діяльності майбутніх педагогів;

– уміння ефективно і гнучко використовувати українську мову в суспільній, освітньо-професійній та особистісній сферах діяльності;

– здатність застосовувати мовно-мовленнєві знання і вміння у навчально-виховному процесі початкової школи на уроках української мови;

– здатність аналізувати навчально-методичні комплекти з української мови для початкової школи, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до дидактичних вимог;

– вміння розробляти плани-конспекти та проводити уроки української мови в початковій школі, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення, застосовувати сучасні ІКТ;

– здатність контролювати й оцінювати навчальні досягнення учнів з української мови;

– вміння здійснювати пошук і вивчення інформації для формування мовних і мовленнєвих знань і вмінь учнів у спеціальних наукових джерелах, використовуючи різноманітні ресурси: періодичні видання, бази даних, веб-сайти, портали тощо;

– здатність опрацьовувати інформаційні джерела для ознайомлення з перспективними педагогічними технологіями і методикою їх упровадження в початковій школі;

– здатність аналізувати перспективний досвід учителів початкової школи для подальшого його творчого використання;

– здатність працювати як самостійно, так і в команді, демонструючи якості лідерства, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваного результату.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1

Фонетика і методика її вивчення у початковій школі

Лекція 1.1. Фонетика і методика її вивчення у початковій школі (2 год.)

Вступ. Сучасна українська літературна мова, умови її функціонування. Розділи української мови (фонетика, лексикологія, граматики, орфографія).

Предмет і завдання фонетики. Фонетичне членування потоку мовлення, словесний, логічний наголоси як засоби його оформлення. Аспекти вивчення мовних звуків.

Звук як мовна одиниця. Поділ звуків на голосні і приголосні звуки. Класифікація голосних звуків. Класифікація приголосних звуків.

Методика вивчення фонетики в початковій школі. Урок вивчення фонетики, мета уроку, цілі уроку, вимоги до уроку вивчення фонетики. Види уроків вивчення фонетики в початковій школі.

Основні поняття теми: предмет і завдання фонетики; фонетичне членування потоку мовлення, словесний, логічний наголоси; аспекти вивчення мовних звуків; звук як мовна одиниця; голосні і приголосні звуки; урок вивчення фонетики, мета і цілі уроку вивчення фонетики, вимоги до уроку вивчення фонетики, види уроків вивчення фонетики.

Рекомендована література:

основна: [1, 4, 5];

додаткова: [4, 5, 6, 7].

Семінарське заняття 1.1. Фонетичне членування потоку мовлення. Склад, звук і методика їх вивчення у початковій школі (2 год.)

Практичне заняття 1.1. Голосні звуки і методика їх вивчення у початковій школі (2 год.)

Лекція 1.2. Приголосні звуки і методика їх вивчення у початковій школі (2 год.)

Класифікація приголосних звуків в українській мові. Дзвінки та глухі приголосні звуки, тверді і м'які приголосні звуки.

Методика вивчення приголосних звуків в українській мові. Методика вивчення твердих і м'яких приголосних звуків. Методика вивчення дзвінких і глухих приголосних звуків.

Основні поняття теми: класифікація приголосних звуків, дзвінки і глухі приголосні звуки, чергування приголосних звуків;

Рекомендована література:

основна: [2, 4, 5];

додаткова: [2, 5, 6, 7].

Практичне заняття 1.2. Чергування голосних і приголосних звуків в українській мові (2 год.)

Змістовий модуль № 2

Граматики і методика її вивчення в початковій школі

Лекція 2.1. Граматики і методика її вивчення у початковій школі (2 год.)

Граматики як розділ української мови. Предмет і завдання граматики. Розділи граматики (морфологія і синтаксис).

Морфологія. Морфологічний розбір частин мови.

Морфеміка. Морфемна будова слова. Розбір слова за будовою.

Синтаксис. Види речень за метою висловлювання. Види речень за інтонаційним оформленням. Види речень за будовою.

Методика вивчення граматики в початковій школі. Методика вивчення розділу «Частини мови». Методика вивчення розділу «Будова слова». Методика вивчення розділу «Синтаксис».

Основні поняття теми: граматики, морфологія, синтаксис.

Рекомендована література:

основна: [1, 2, 4];

додаткова: [2, 5, 6].

Лекція 2.2. Морфологія і методика її вивчення у початковій школі (2 год.)

Морфологія як розділ граматики. Предмет і завдання морфології.

Самостійні частини мови (іменник, прикметник, дієслово, числівник, займенник, прислівник). Службові частини мови (прийменник, частка, сполучник).

Методика вивчення морфології в початковій школі. Методика вивчення самостійних частин мови. Методика вивчення службових частин мови.

Основні поняття теми: самостійні частини мови, службові частини мови.

Рекомендована література:

основна: [2, 4, 5];

додаткова: [2, 5, 6].

Практичне заняття 2.1. Морфологія і методика її вивчення у початковій школі (2 год.)

Практичне заняття 2.2. Морфеміка і методика її вивчення у початковій школі (2 год.)

Практичне заняття 2.3. Синтаксис і методика його вивчення у початковій школі (2 год.)

Лекція 2.3. Види граматичних розборів і методика їх проведення у початковій школі (2 год.)

Види граматичних розборів і методика їх проведення у початковій школі.

Морфологічний розбір частин мови і методика його проведення у початковій школі, морфемний розбір слів і методика його проведення у початковій школі, синтаксичний розбір речення і методика його проведення у початковій школі.

Основні поняття теми: морфологічний розбір частин мови, морфемний розбір слів, синтаксичний розбір речення.

Рекомендована література:

основна: [1, 2, 4,5];

додаткова: [2, 5, 6].

Практичне заняття 2.4. Види граматичних розборів і методика їх проведення у початковій школі (2 год.)

Змістовий модуль № 3

Лексикологія і методика її вивчення у початковій школі

Лекція 3.1. Лексикологія і методика її вивчення у початковій школі (2 год.)

Предмет і завдання лексикології. Слово як мовна одиниця. Лексичне значення слова.

Джерела української лексики. Лексичні значення слів. Тлумачення значення слів. Робота з тлумачним словником української мови.

Склад лексики сучасної української мови з погляду походження її. Склад лексики сучасної української мови з погляду стилістичного вживання її.

Урок вивчення лексики, мета уроку, цілі уроку, вимоги до уроку вивчення лексики, види уроків вивчення лексики, методика вивчення лексики.

Основні поняття теми: слово як мовна одиниця, лексичне значення слова, урок вивчення лексики, мета уроку, цілі уроку, вимоги до уроку вивчення лексики, види уроків вивчення лексики, методика вивчення лексики.

Рекомендована література:

основна: [2, 4, 5];

додаткова: [1, 4, 5].

Лекція 3.2. Пряме і переносне значення слова, методика їх вивчення у початковій школі (2 год.)

Значення слова. Пряме і переносне значення слова.

Методика вивчення розділу «Значення слова». Методика вивчення теми «Пряме і переносне значення слова».

Основні поняття теми: лексичне значення слова, слова з прямим і переносним значенням; методика вивчення прямого і переносного значень слів.

Рекомендована література:

основна: [2, 4, 5];

додаткова: [1, 4, 5].

Практичне заняття 3.1. Лексикологія і методика її вивчення у початковій школі(4 год.)

Практичне заняття 3.2. Пряме і переносне значення слова, методика їх вивчення у початковій школі (4 год.)

Практичне заняття 3.3. Однозначні і багатозначні слова, методика їх вивчення у початковій школі (2 год.)

Практичне заняття 3.4. Синоніми, антоніми, омоніми і методика їх вивчення у початковій школі (2 год.)

Змістовий модуль № 4

Орфографія і методика її вивчення у початковій школі

Лекція 4.1. Орфографія і методика її вивчення у початковій школі (2 год.)

Орфографія як предмет вивчення в початковій школі. Групи орфографічних правил. Лінгвістична природа написань української мови.

Орфографія і методика її вивчення у початковій школі. Методика вивчення груп орфографічних правил. Умови формування орфографічної грамотності молодших школярів.

Основні поняття теми: орфографія, орфографічні правила, види орфографічних вправ.

Рекомендована література:

основна: [2, 4, 5];

додаткова: [1, 4, 5].

Практичне заняття 4.1. Орфографія і методика її вивчення у початковій школі (2 год.)

Лекція 4.2. Принципи орфографії і методика їх вивчення у початковій школі (2 год.)

Принципи орфографії. Фонетичний принцип орфографії. Морфологічний принцип орфографії. Історичний принцип орфографії. Семантичний принцип орфографії.

Методика вивчення фонетичних написань. Методика вивчення морфологічних написань. Методика вивчення історичних написань. Методика вивчення семантичних написань.

Основні поняття теми: принципи орфографії, фонетичний принцип, морфологічний принцип, історичний принцип, семантичний принцип.

Рекомендована література:

основна: [2, 4, 5];

додаткова: [1, 4, 5].

Практичне заняття 4.2. Принципи орфографії і методика їх вивчення у початковій школі (2 год.)

Практичне заняття 4.3. Орфографічні правила і методика їх вивчення у початковій школі (4 год.)

Практичне заняття 4.4. Орфографічні вправи і методика їх проведення у початковій школі (4 год.)

Змістовий модуль № 5

Наукові основи методики навчання грамоти. Добукварний період

Лекція 5.1. Наукові основи методики навчання грамоти. Методи навчання грамоти в історичному освітленні. Характеристика сучасного методу навчання грамоти (2 год.)

Навчання грамоти як засіб набуття дітьми перших навичок правильного читання і письма, формування їх мислення і розвиток мови.

Основні завдання: розвиток фонетико-фонематичного слуху, розвиток мовлення, формування читацької навички, формування каліграфічного письма.

Психолого-педагогічні основи: підбір форм, методів і видів роботи із врахуванням психологічних особливостей першокласника (мовлення, мислення, увага, уява, сприймання).

У сучасній школі навчання грамоти шестирічних першокласників здійснюється за звуковим аналітико-синтетичним методом.

Основні поняття теми: навчання грамоти, лінгвістичні основи, психолого-педагогічні основи, методи навчання грамоти, аналітичні, синтетичні, аналітико-синтетичні методи, буквоскладальний, метод цілих слів.

Рекомендована література:

основна: [1, 4, 5, 6];

додаткова: [1, 2, 3, 4, 7, 9, 10].

Лекція 5.2. Методика навчання каліграфічного письма в початковій школі (2 год.)

Програмові вимоги щодо формування навичок каліграфічного письма у першокласників. Умови формування навичок каліграфічного письма. Історія виникнення методів каліграфічного письма. Структура уроку письма на ознайомлення з новою літерою. Алгоритм написання основних та додаткових елементів літер, малих і великих букв I-VI груп. Види безвідривного поєднання букв. Методика написання складів, слів, речень.

Основні поняття теми: каліграфія, каліграфічне письмо, навичка.

Рекомендована література:

основна: [1, 4, 5, 6];

додаткова: [1, 2, 3, 4, 7, 9, 10].

Практичне заняття 5.1. Методика навчання каліграфічного письма в початковій школі.

Семінарське заняття 5.1. Змістове забезпечення уроків навчання грамоти у добукварний період. Прийоми роботи зі сторінками «Букваря» в добукварний період.

Практичне заняття 5.2. Моделювання уроків читання і письма в добукварний період.

Змістовий модуль № 6

Букварний та післябукварний період

Лекція 6.1. Букварний період навчання грамоти, його завдання. Структура і методика уроків (2 год.)

Завдання букварного періоду. Основні граматичні поняття цього періоду; основні знання й уміння, які формуються протягом букварного періоду, спрямовані на формування механіки читання, а пізніше навички. Особливості роботи на першому етапі букварного періоду полягають в ознайомленні першокласників із літерами, які позначають голосні звуки, робота спрямовується на впорядкування граматичного ладу мовлення

Упорядкування граматичного ладу мовлення. Оволодіння граматичною будовою мови. Формування умінь орфоепічного читання, відповідно до норм української літературної вимови. Визначення теми і мети уроку. Методика проведення звукової роботи.

Основні поняття теми: букварний період, етапи букварного періоду, тема, мета і структура уроку, навчальний зміст, види роботи, буквене лото, променеві таблиці.

Рекомендована література:

основна: [1, 2, 3, 4, 5, 6];

додаткова: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10].

Семінарське заняття 6.1. Букварний період навчання грамоти. Структура і методика уроків на вивчення нової букви.

Практичне заняття 6.1 Прийоми роботи зі сторінками «Букваря». Диференційований підхід до навчання першокласників із різною підготовкою.

Практичне заняття 6.2. Структура і методика уроків читання і письма букварного періоду.

Практичне заняття 6.3. Моделювання уроків букварного періоду. Види робіт із текстами «Букваря».

Семінарське заняття 6.2. Основні завдання післябукварного періоду. Структура і методика уроків читання і письма.

Практичне заняття 6.4. Наочні посібники, дидактичний матеріал та обладнання у післябукварний період.

Практичне заняття 6.5. Ігрова діяльність на уроках навчання грамоти, сюжетно-рольові, мовні та мовленнєві ігри.

Практичне заняття 6.6. Моделювання уроків читання і письма післябукварного періоду.

Змістовий модуль № 7

Теоретичні аспекти методики розвитку усного і писемного мовлення учнів початкової школи

Лекція 7.1. Лінгводидактичний аспект розвитку мовлення молодшого школяра (2 год.)

Українська лінгводидактика як наука, що досліджує зміст, форми, принципи, способи і навчання української мови як рідної і як державної. Концептуальні засади лінгводидактики.

Аспекти методики розвитку мовлення: лінгвістичний, педагогічний, психологічний, компетентнісний, моральний, естетичний.

Основні поняття теми: лінгводидактика, засади лінгводидактики, мовлення, зв'язне мовлення, функції мовлення, мовленнєві і текстотворчі уміння і навички учнів.

Рекомендована література:
основна: [1, 2, 3, 4, 5, 6];
додаткова: [1, 3, 4, 5, 7, 11, 13].

Лекція 7.2. Основні види мовлення (усного і писемного) у молодших школярів на сучасному етапі (2 год.)

Особливості зовнішнього і внутрішнього мовлення. Види мовлення – говоріння, слухання, читання, письмо. **Особливість усного мовлення.** Між усним і писемним мовленням спостерігаються певні відмінності. Писемне мовлення є вторинним стосовно до усного мовлення, оскільки виникло пізніше, ніж усне.

Основні поняття теми: зовнішнє, внутрішнє, говоріння, слухання, читання, письмо, факти мови, мовлення і позамовні чинники, монологічне, діалогічне мовлення, процес створення продукту зв'язного висловлювання.

Рекомендована література:
основна: [1, 2, 3, 4, 5, 6];
додаткова: [1, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 13, 14].

Семінарське заняття 7.1. Система методів і прийомів формування мовленнєвих умінь в молодшого школяра на сучасному етапі.

Практичне заняття 7.1. Аналіз програмових вимог щодо розвитку усного і писемного мовлення.

Змістовий модуль № 8

Практичні аспекти методики розвитку усного і писемного мовлення учнів початкової школи

Практичне заняття 8.1. Види текстів. Методика складання текстів-описів, розповідей, міркувань (усні та писемні) в 1-4 класах. Критерії оцінювання.

Практичне заняття 8.2. Види переказів і творів. Методика їх проведення.

Практичне заняття 8.3. Види мовленнєвої діяльності. Критерії оцінювання навчальних досягнень із розвитку усного і писемного мовлення.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин										
		Денна форма					Заочна форма					
		у тому числі					у тому числі					
		Усього	Лекцій	Семінарських	Практичних	С. р.	МКР	Усього	Лекцій	Семінарських	Практичних	Інд. робота
Змістовий модуль № 1												
Фонетика і методика її вивчення у початковій школі												
1	Фонетика і методика її вивчення у початковій школі	4	2			2		2	2			
2	Фонетичне членування потоку мовлення. Склад, звук і методика їх вивчення у початковій школі	4		2		2						
3	Голосні звуки і методика їх вивчення у початковій школі	6			2	4						
4	Приголосні звуки і методика їх вивчення у початковій школі	4	2			2						
5	Чергування голосних і приголосних звуків в українській мові, методика їх вивчення у початковій школі	4			2	2		12				12
МКР		2				2						
Разом за навчальним планом (модуль 1)		24	4	2	4	12	2	14	2			12
Змістовий модуль № 2												
Граматика і методика її вивчення у початковій школі												
6	Граматика і методика її вивчення у початковій школі	4	2			2						
7	Морфологія і методика її вивчення у початковій школі	8	2		2	4		2	2			
8	Морфеміка і методика її вивчення у початковій школі	4			2	2		2		2		
9	Синтаксис і методика його вивчення в початковій школі	4			2	2		2		2		
10	Види граматичних розборів і методика їх проведення у початковій школі	8	2		2	4		14				14
МКР		2				2						
Разом за навчальним планом (модуль 2)		30	6		8	14	2	20	2		4	14
Змістовий модуль № 3												
Лексикологія і методика вивчення її у початковій школі												
11	Лексикологія і методика її вивчення у початковій школі	6	2		4	4						
12	Пряме і переносне значення слова, методика їх вивчення у початковій школі	10	2		4	4						

13	Однозначні і багатозначні слова, методика їх вивчення у початковій школі	4			2	2							
14	Синоніми, антоніми, омоніми і методика їх вивчення у початковій школі	6			2	4		12					12
МКР Разом за навчальним планом (модуль 3)		2 28	4		12	14	2	12					12
Змістовий модуль № 4 Орфографія і методика вивчення її у початковій школі													
15	Орфографія і методика її вивчення у початковій школі	8	2		2	4							
16	Принципи орфографії і методика їх вивчення у початковій школі	8	2		2	4							
17	Орфографічні правила і методика їх вивчення у початковій школі	8			4	4							
18	Орфографічні вправи і методика їх проведення у початковій школі	8			4	4		14					14
МКР Разом за навчальним планом (модуль 4)		2 34	4		12	16	2	14					14
Залік													
Разом		120	18	2	36	56	8	60	4		4		52
Змістовий модуль № 5 Наукові основи методики навчання грамоти. Добукварний період													
19	Наукові основи методики навчання грамоти. Методи навчання грамоти в історичному освітленні. Характеристика сучасного методу навчання грамоти	4	2			2		6	2				4
20	Методика навчання каліграфічного письма в початковій школі	6	2		2	2		6			2		4
21	Змістове забезпечення уроків навчання грамоти у добукварний період. Прийоми роботи зі сторінками «Букваря» в добукварний період	4		2		2		4		2			2
22	Моделювання уроків читання і письма у добукварний період	4			2	2		6					6
Разом за навчальним планом (модуль 5)		20	4	2	4	8	2	22	2	2	2		16
Змістовий модуль № 6 Букварний та післябукварний періоди													
23	Букварний період навчання грамоти, його завдання. Структура і методика уроків	6	2	2		2		4	2				2
24	Прийоми роботи зі сторінками «Букваря». Диференційований підхід до навчання першокласників із різною підготовкою	4			2	2		4			2		2
25	Структура і методика уроків читання і письма букварного періоду	4			2	2		2					2

26	Моделювання уроків читання і письма букварного періоду. Види робіт із текстами «Букваря»	6			2	4		4					4
27	Основні завдання післябукварного періоду. Структура і методика уроків читання і письма післябукварного періоду	3		2		2		2				2	
28	Наочні посібники, дидактичний матеріал та обладнання у післябукварний період	3			2	2							
29	Ігрова діяльність на уроках навчання грамоти, сюжетно рольові, мовні та мовленнєві ігри	4			2	2		2					2
30	Моделювання уроків читання і письма післябукварного періоду	6			2	4		6				2	4
Разом за навчальним планом (модуль 6)		38	2	4	12	20	2	24	2			6	16
Змістовий модуль № 7													
Теоретичні аспекти методики розвитку усного і писемного мовлення учнів початкової школи													
31	Лінгводидактичний аспект розвитку мовлення молодшого школяра	2	2			2		4					4
32	Основні види мовлення (усного і писемного) у молодших школярів на сучасному етапі	4	2			2							
33	Система методів і прийомів формування мовленнєвих умінь молодшого школяра на сучасному етапі	4		2		2							
34	Аналіз програмових вимог щодо розвитку усного і писемного мовлення	2			2								
Разом за навчальним планом (модуль 7)		14	4	2	2	6	2	4					4
Змістовий модуль № 8													
Практичні аспекти методики розвитку усного і писемного мовлення учнів початкової школи													
35	Види текстів. Методика складання текстів-описів, розповідей, міркувань (усні та писемні) в 1-4 класах. Критерії оцінювання	4			2	2		4					4
36	Види переказів і творів. Методика їх проведення	4			2	2		4					4
37	Види мовленнєвої діяльності. Критерії оцінювання навчальних досягнень з розвитку усного і писемного мовлення	6			2	4		2					2
Разом за навчальним планом (модуль 8)		16	-	-	6	8	2	10					10
Іспит		30						30					
Разом		240	28	10	60	98	14	120	8	2	12		98

5. Теми семінарських і практичних занять

Змістовий модуль № 1

Фонетика і методика її вивчення у початковій школі

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фонетичне членування потоку мовлення. Склад, звук і методика їх вивчення у початковій школі	2
2	Голосні звуки і методика їх вивчення у початковій школі	2
3	Чергування голосних і приголосних звуків в українській мові, методика їх вивчення у початковій школі	2
Разом		6

Змістовий модуль № 2

Грамматика і методика її вивчення у початковій школі

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Морфологія і методика її вивчення у початковій школі	2
2	Морфеміка і методика її вивчення у початковій школі	2
3	Синтаксис і методика його вивчення у початковій школі	2
4	Види граматичних розборів і методика їх проведення у початковій школі	2
Разом		8

Змістовий модуль № 3

Лексикологія і методика її вивчення у початковій школі

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лексикологія і методика її вивчення у початковій школі	4
2	Пряме і переносне значення слова, методика їх вивчення у початковій школі	4
3	Однозначні і багатозначні слова, методика їх вивчення у початковій школі	2
4	Синоніми, антоніми, омоніми і методика їх вивчення у початковій школі	2
Разом		12

Змістовий модуль № 4

Орфографія і методика її вивчення у початковій школі

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Орфографія і методика її вивчення у початковій школі	2
2	Принципи орфографії і методика їх вивчення у початковій школі	2
3	Орфографічні правила і методика їх вивчення у початковій школі	4
4	Орфографічні вправи і методика їх проведення у початковій школі	4
Разом		12

Змістовий модуль № 5
Наукові основи методики навчання грамоти. Добукварний період

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Прийоми звукового аналізу й синтезу. Основні завдання добукварного періоду. Сучасні навчально-методичні комплекти для навчання грамоти	2
2	Методика навчання каліграфічного письма в початковій школі	2
3	Моделювання уроків читання і письма у добукварний період	2
Разом		6

Змістовий модуль № 6
Букварний та післябукварний періоди

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Букварний період навчання грамоти, його завдання. Структура і методика уроків	2
2	Прийоми роботи зі сторінками «Букваря». Диференційований підхід до навчання першокласників із різною підготовкою	2
3	Структура і методика уроків читання і письма букварного періоду	2
4	Моделювання уроків читання і письма букварного періоду. Види робіт із текстами «Букваря»	2
5	Основні завдання післябукварного періоду. Структура і методика уроків читання і письма післябукварного періоду	2
6	Наочні посібники, дидактичний матеріал та обладнання у післябукварний період	2
7	Ігрова діяльність на уроках навчання грамоти, сюжетно рольові, мовні та мовленнєві ігри	2
8	Моделювання уроків читання і письма післябукварного періоду	2
Разом		16

Змістовий модуль № 7
Теоретичні аспекти методики розвитку усного і писемного мовлення учнів початкової школи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Система методів і прийомів формування мовленнєвих умінь молодшого школяра на сучасному етапі	2
2	Аналіз програмових вимог щодо розвитку усного і писемного мовлення	2
Разом		4

Змістовий модуль № 8
Практичні аспекти методики розвитку усного і писемного мовлення учнів
початкової школи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Види текстів. Методика складання текстів-описів, розповідей, міркувань (усні та писемні) в 1-4 класах. Критерії оцінювання	2
2	Види переказів і творів. Методика їх проведення	2
3	Види мовленнєвої діяльності. Критерії оцінювання навчальних досягнень з розвитку усного і писемного мовлення	2
Разом		6
Усього		60

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин	Кількість балів
Змістовий модуль № 1			
Фонетика і методика її вивчення у початковій школі			
1	Фонетика і методика її вивчення у початковій школі Скласти план-конспект уроку вивчення фонетики в початковій школі (тема за вибором)	2	5
2	Фонетичне членування потоку мовлення. Склад, звук і методика їх вивчення у початковій школі. Сформулювати методичні рекомендації щодо вивчення теми «Склад і складоподіл» у початковій школі	2	5
3	Голосні звуки і методика їх вивчення у початковій школі Розробити фрагмент уроку вивчення голосних звуків у початковій школі	4	5
4	Приголосні звуки і методика їх вивчення у початковій школі. Розробити фрагмент уроку вивчення приголосних звуків у початковій школі	2	5
5	Чергування голосних і приголосних звуків в українській мові, методика їх вивчення у початковій школі. Розробити методичні рекомендації щодо вивчення теми «Чергування звуків в українській мові» в початковій школі	2	5
Змістовий модуль № 2			
Граматика і методика її вивчення у початковій школі			
6	Граматика і методика її вивчення у початковій школі Скласти план-конспект уроку вивчення граматики у початковій школі (тема за вибором)	2	5
7	Морфологія і методика її вивчення у початковій школі Розробити фрагмент уроку вивчення різних частин мови у початковій школі	4	5
8	Морфеміка і методика її вивчення у початковій школі Розробити фрагмент уроку вивчення будови слова у початковій школі	2	5

9	Синтаксис і методика його вивчення у початковій школі Розробити фрагмент уроку вивчення синтаксису в початковій школі	2	5
10	Види граматичних розборів і методика їх проведення у початковій школі. Виконати граматичні розбори: морфологічний (частин мови) і синтаксичний (речення)	4	5
Змістовий модуль № 3			
Лексикологія і методика її вивчення у початковій школі			
11	Лексикологія і методика її вивчення в початковій школі Скласти план-конспект уроку вивчення лексики у початковій школі (тема за вибором)	4	5
12	Пряме і переносне значення слова, методика їх вивчення у початковій школі Розробити фрагмент уроку вивчення теми «Пряме і переносне значення слова» у початковій школі	4	5
13	Однозначні і багатозначні слова, методика їх вивчення у початковій школі Розробити фрагмент уроку вивчення теми «Однозначні і багатозначні слова» у початковій школі	2	5
14	Синоніми, антоніми, омоніми і методика їх вивчення у початковій школі. Розробити фрагмент уроку вивчення синонімів, антонімів, омонімів (за вибором) у початковій школі	4	5
Змістовий модуль № 4			
Орфографія і методика її вивчення у початковій школі			
15	Орфографія і методика її вивчення у початковій школі Скласти план-конспект уроку вивчення орфографії у початковій школі	4	5
16	Принципи орфографії і методика їх вивчення у початковій школі Скласти узагальнювальну таблицю «Типи написань в українській мові»	4	5
17	Орфографічні правила і методика їх вивчення у початковій школі. Розробити методичні рекомендації щодо вивчення орфографічних правил у початковій школі	4	5
18	Орфографічні вправи і методика їх проведення у початковій школі. Дібрати систему орфографічних вправ і подати до них методичний коментар	4	5
Разом (за модулі 1-4)		56 год.	90 балів
Змістовий модуль № 5			
Наукові основи методики навчання грамоти. Добукварний період			
19	Наукові основи методики навчання грамоти. Методи навчання грамоти в історичному освітленні. Характеристика сучасного методу навчання грамоти	2	5
20	Методика навчання каліграфічного письма в початковій школі	2	5

21	Змістове забезпечення уроків навчання грамоти у добукарний період. Прийоми роботи зі сторінками «Букваря» в добукарний період	2	5
22	Моделювання уроків читання і письма у добукарний період	2	5
Змістовий модуль № 6 Букварний та післябукварний періоди			
23	Букварний період навчання грамоти, його завдання. Структура і методика уроків	2	5
24	Прийоми роботи зі сторінками «Букваря». Диференційований підхід до навчання першокласників із різною підготовкою	2	5
25	Структура і методика уроків читання і письма букварного періоду	2	5
26	Моделювання уроків читання і письма букварного періоду. Види робіт із текстами «Букваря»	4	5
27	Основні завдання післябукварного періоду. Структура і методика уроків читання і письма післябукварного періоду	2	5
28	Наочні посібники, дидактичний матеріал та обладнання у післябукварний період	2	5
29	Ігрова діяльність на уроках навчання грамоти, сюжетно рольові, мовні та мовленнєві ігри	2	5
30	Моделювання уроків читання і письма післябукварного періоду	4	5
Змістовий модуль № 7 Теоретичні аспекти методики розвитку усного і писемного мовлення учнів початкової школи			
31	Лінгводидактичний аспект розвитку мовлення молодшого школяра	2	5
32	Основні види мовлення (усного і писемного) у молодших школярів на сучасному етапі	2	5
33	Система методів і прийомів формування мовленнєвих умінь молодшого школяра на сучасному етапі	2	5
Змістовий модуль № 8 Практичні аспекти методики розвитку усного і писемного мовлення учнів початкової школи			
34	Види текстів. Методика складання текстів-описів, розповідей, міркувань (усні та писемні) в 1-4 класах. Критерії оцінювання	2	5
35	Види переказів і творів. Методика їх проведення	2	5
36	Види мовленнєвої діяльності. Критерії оцінювання навчальних досягнень з розвитку усного і писемного мовлення	4	5
Разом (за модулі 5-8)		42 год.	90 балів
Разом		98 год.	180 балів

6. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, комбінована) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

– *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

– *Практичні*: вправи, моделювання фрагментів та цілісних уроків, виготовлення наочних посібників.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Методи контролю

Тестовий контроль, модульні контрольні роботи, екзамен.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																			Макс ума балів	За лік	Су ма	
Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4									
Бали за модуль	85 б.				97 б.				113 б.				113 б.							408		
Лекції	1	1			1	1	1	1	1			1	1						9			
Семінарськ заняття	11																			11		
Практичні заняття					11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	198			
Сам. робота	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	90				
МКР	25				25				25				25							100		
408:100= 4,08 РК – 4,08																			408		100	

Поточне тестування та самостійна робота																	Максума балів	Екзамен	Сума
Модулі	Змістовий модуль 5				Змістовий модуль 6						Змістовий модуль 7			Змістовий модуль 8					
Бали за модуль	80 б.				154 б.						64 б.			73 б.			371		
Лекції	1	1			1						1	1				5			
Семінарські заняття	11				11			11			11				44				
Практичні заняття	11		11		11	11	11	11	11	11	11			11	11	11	132		
Сам. робота	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	90		
МКР	25				25						25			25			100		
371:60= 6,18 РК – 6,18																	371	40	100

9. Рейтинговий показник успішності

Оцінка ECTS	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1– 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

10. Методичне забезпечення навчальної дисципліни

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Українська мова з методикою навчання»;
- відеозаписи уроків;
- набір дидактичного матеріалу для проведення практичних занять.

11. Рекомендована література (модулі 1-4)

Основна

1. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення в початковій школі : метод. посіб. / М. С. Вашуленко. – К. : Освіта, 2006. – 268 с.
2. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М.С. Вашуленка. – К. : Літера ЛТД, 2010. – 364 с.
3. Навчальні програми середньої загальноосвітньої школи. – К. : Видавничий Дім «Освіта», 2012. – 429 с.
4. Українська мова з методикою навчання в початкових класах. Інтегрований курс / За ред. А.П. Каніщенко, Г.О. Ткачук. – К. : Промінь, 2003. – 232 с.
5. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова : Модульний курс : Навч. посіб. / Н.Г. Шкурятяна, С.В. Шевчук. – К. : Вища шк., 2007. – 823 с.

Додаткова

1. Бадер В. І. Розвиток зв'язного мовлення молодших школярів / В.І. Бадер. – К. : 2007. – 272 с.
2. Вашуленко М. С. Орфоепія і орфографія в 1 – 3 класах / М. С. Вашуленко. – К. : Рад. шк., 2002. – 103 с.
3. Гудзик І. П. Аудіювання українською мовою: посіб. / І. П. Гудзик. – К. : Педагогічна думка, 2003. – 144 с.
4. Мацько Л. І. Українська мова як засіб формування національної свідомості / Л.І. Мацько // Українська мова як державна в Україні : зб. матеріалів. – К. : 2000. – С.74–82.
5. Методика викладання української мови: навч. посібник / С. І. Дорошенко, М. С. Вашуленко, О. І. Мельничайко та ін.; за ред. С. І. Дорошенка. – 2-е вид. перероб. і допов. – К. : Вища шк., 1992. – 398 с.
6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підруч. для студентів пед. фак. / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 416 с.
7. Тоцька Н. І. Фонетика української мови та її вивчення в початкових класах / Н. І. Тоцька. – К. : Рад. шк. – 2004. – 176 с.

Рекомендована література (модулі 5-6)

Основна

1. Вашуленко М. С. Буквар : підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. / М. С. Вашуленко, О. В. Вашуленко. – К. : Освіта, 2012. – 152 с.
2. Вашуленко М. С. Післябуквар : навч. посіб. для 1 кл. / М. С. Вашуленко, О. В. Вашуленко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2015. – 96 с. : іл.
3. Вашуленко М. С. Супутник букваря : навч. посіб. для 1 кл. / М. С. Вашуленко, О. В. Вашуленко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2015. – 96 с. : іл.
4. Захарійчук М. Д. Буквар : підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. / М. Д. Захарійчук, В. О. Науменко. – К. : Грамота, 2012. – 176 с.
5. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М.С. Вашуленка. – К. : Літера ЛТД, 2010. – 364 с.
6. Навчальні програми для загальноосвітніх закладів із навчанням українською мовою. 1-4 класи. К. : Видавничий дім «Освіта». – 2012. – 392 с.

Додаткова

1. Вашуленко М. С. Зошит для письма №1, 2 : навч. посіб. для 1 кл. / М. С. Вашуленко, О. Ю. Прищепка. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012.
2. Вашуленко М. С. Навчання грамоти в 1 кл. : посіб. для вчителя / М. С. Вашуленко. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. – 224 с. – (Вчителю початкових класів).
3. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення в початковій школі : метод. посіб. / М. С. Вашуленко. – К. : Освіта, 2006. – 268 с.
4. Захарійчук М. Д. Зошит з письма. №1, № 2 / М. Д. Захарійчук. – К. : Грамота, 2012.
5. Захарійчук М. Д. Українська мова. 1 клас : післябукварна частина : навч. посіб. / М. Д. Захарійчук. – К. : Грамота, 2012.
6. Методика викладання української мови : навч. посібник / С. І. Дорошенко, М. С. Вашуленко, О. І. Мельничайко та ін.; За ред. С. І. Дорошенка. – 2-е вид., перероб. і допов. – К. : Вища шк., 1992. – 398 с.
7. На допомогу вчителю початкових класів. 1 клас: для загальноосв.навч. зал.України. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2016. – 144 с.
8. Науменко В. О. Читанка. 1 клас : післябукварна частина : навч. посіб. / В. О. Науменко. – К. : Грамота, 2012. – 96 с.
9. Прищепка О. Ю. Навчання письма в 1 кл. : метод. посіб. для вчителя / О. Ю. Прищепка. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. – 192 с.
10. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підруч. для студ. пед. фак. / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

Рекомендована література (модулі 7-8)

Основна

1. Бадер В. І. Розвиток усного і писемного мовлення молодших школярів / В. Бадер. – К. : АПН, 2000. – 316 с.
2. Варзацька Л. О. Методика розвитку зв'язного мовлення молодших школярів : посібник для вчителів, студентів педінститутів та педучилищ / Л.О. Варзацька, Л.М. Шевченко. – Житомир : СМП «Житомир-Рікопресреклама», 1995. – 128 с.

3. Дорошенко С. І. Розвиток мовлення молодших школярів / С.І. Дорошенко. – К. : Освіта, 1987. – 124 с.
4. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М. С. Вашуленка. – К. : Літера ЛТД, 2010. – 364 с.
5. Навчальні програми для загальноосвітніх закладів України. 1-4 класи. К. : Видавничий дім «Освіта». – 2016. – 144 с.
6. К.І. Пономарьова. Особливості розвитку мовлення учнів у початковій школи. Урок розвитку мовлення в 1-4 класах: наук.-метод. посіб. / К.І. Пономарьова. – К.: Генеза, 2010.- 141с.

Додаткова

1. Бадер В.І. Розвиток зв'язного мовлення школярів : навч. посібник / В.І. Бадер. – К. : ІЗМН, 1997. – 92 с.
2. Біденко В. Творча робота школярів на уроках мови / В. Біденко // Початкова школа. – 1997. – № 7. – С. 48–51.
3. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення в початковій школі : метод. посіб. / М. С. Вашуленко. – К. : Освіта, 2006. – 268 с.
4. Вашуленко М.С. У світі рідного слова. Зошит із розвитку мовлення. 2 клас / М.С. Вашуленко, С.Г. Дубовик.- К: Видавничий дім «Освіта», 2015 – 64с.
5. Глазова О. Навчання діалогічного мовлення / О. Глазова // Дивослово. – №1. – 2003. – С. 31- 32.
6. Гудзик І. П. Аудіювання українською мовою : посіб. / І. П. Гудзик. – К. : Педагогічна думка, 2003. – 144 с.
7. Гудзик І. П. Навчаємо слухати-розуміти українську мову / І. П. Гудзик // Рідні джерела. – 1998. – № 1. – С. 14-17.
8. Дубовик С. Г. Розвиток діалогічного мовлення школярів на уроках української мови / С. Г. Дубовик // Поч. шк. – 2002. – № 7. – С. 19-21.
9. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти / Наказ МОНмолодьспорт №329 від 13.04.11 року // http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/18438/
10. Методика викладання української мови : навч. посібник / С. І. Дорошенко, М. С. Вашуленко, О. І. Мельничайко та ін.; За ред. С. І. Дорошенка. – 2-е вид., перероб. і допов. – К. : Вища шк., 1992. – 398 с.
11. Палихата Е. Культура українського діалогічного мовленнєвого спілкування: навч. посібн. для учнів / Е. Палихата. – Тернопіль, 2003.
12. Пономарьова К.І. Зошит з розвитку мовлення «Подружися зі словом»: навч. посіб. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. / К.І. Пономарьова – 11-те вид. – К: Генеза, 2015. – 64 с.
13. Фесенко О. С. Вивчаємо українську мову / О. С. Фесенко. – Донецьк : ТОВВКФ «БАО», 2007. – 288 с.
14. Хорошковська О. Н. Формування умінь діалогічного мовлення учнів у 1 класі / О. Н. Хорошковська // Поч. шк. – 2006. – №9. – С. 49-51.

**Навчально-методична карта дисципліни
«Українська мова з методикою навчання» (2-ий семестр)**

Разом 120 годин: 18 год. – лекції, 2 год. – семінарські заняття, 36 год. – практичні заняття, 8 год. – модульний контроль,
56 год. – сам. робота, залік (ПМК).

Модулі	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4																						
Назва модуля	Фонетика і методика її вивчення у початковій школі					Граматики і методика її вивчення у початковій школі					Лексика і методика її вивчення у початковій школі					Орфографія і методика її вивчення у початковій школі																						
Кіл-сть балів за модуль	85 б.					97 б.					113 б.					113 б.																						
Лекції	1		2		3		4		5		6		7			8			9																			
Теми лекцій	Фонетика і методика її вивчення у початковій школі		Приголосні звуки і їх методика вивчення у початковій школі		Граматики і методика її вивчення у початковій школі		Морфологія і методика її вивчення у початковій школі		Види граматичних розборів і методика їх проведення у початковій школі		Лексикологія і методика її вивчення у початковій школі		Пряме і переносне значення слова і методика їх вивчення у початковій школі			Орфографія і методика її вивчення у початковій школі			Принципи навчання української мови																			
Семінарські й практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19																			
Теми семінарських практичних занять	Фонетичне членування потоку мовлення. Склад, звук і методика їх вивчення у початковій школі.		Голосні звуки і методика їх вивчення у початковій школі		Чергування голосних і приголосних звуків і методика їх вивчення у початковій школі		Морфологія і методика її вивчення у початковій школі		Морфеміка і методика її вивчення у початковій школі		Синтаксис і методика його вивчення у початковій школі		Види граматичних розборів і методика їх проведення у початковій школі		Лексикологія і методика її вивчення у початковій школі		Лексикологія і методика її вивчення у початковій школі		Пряме і переносне значення слова і методика їх вивчення у початковій школі		Пряме і переносне значення слова і методика їх вивчення у початковій школі		Однозначні і багатозначні слова і методика їх вивчення у початковій школі		Синоніми, антоніми, омоніми і методика їх вивчення у початковій школі		Орфографія і методика її вивчення у початковій школі		Принципи навчання української мови		Орфографічні правила і методика їх вивчення в початковій школі		Орфографічні правила і методика їх вивчення в початковій школі		Орфографічні вправи і методика їх проведення в початковій школі		Орфографічні вправи і методика їх проведення в початковій школі	
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5																			
Види поточного контролю	МКР №1 (25 балів)					МКР №2 (25 балів)					МКР №3 (25 балів)					МКР №4 (25 балів)																						
Підсумковий контроль	Залік (ПМК)																																					
Загальна кількість балів	Відв. лекцій – 9 б., сем. - 11 б., практ. зан. - 198 б., сам. роб. – 90 б., МКР – 100 б., залік (ПМК). Разом - 408 балів. Коефіцієнт – 4,08.																																					

**Навчально-методична карта дисципліни
«Українська мова з методикою навчання» (3-ий семестр)**

Разом 60 години: 6 год. – лекції, 6 год. – семінарські заняття, 16 год. – практичні заняття, 4 год. – модульний контроль, 28 год. – сам. робота

Модулі	Змістовий модуль 5				Змістовий модуль 6									
Кіл-сть балів за модуль	80 б.				154 б.									
Теми лекцій	Наукові основи методики навчання грамоти. Методи навчання грамоти в історичному освітленні. Характеристика сучасного методу навчання грамоти				Методика навчання каліграфічного письма в початковій школі	Букварний період навчання грамоти, його завдання. Структура і методика уроків								
Теми семінарських і практичних занять	Методика навчання каліграфічного письма в початковій школі	Зміст занять у підготовчий період. Прийоми роботи зі сторінками «Букваря» в добуварний період.	Моделювання уроків читання і письма в добуварний період.		Букварний період навчання грамоти, його завдання. Структура і методика уроків.	Прийоми роботи зі сторінками «Букваря». Диференційований підхід до навчання першокласників із різною підготовкою.	Структура і методика уроків читання і письма букварного періоду.	Моделювання уроків букварного періоду. Види робіт із текстами «Букваря»	Основні завдання післябукварного періоду. Структура і методика уроків читання і письма післябукварного періоду	Наочні посібники, дидактичний матеріал та обладнання у післябукварний період.	Ігрова діяльність на уроках навчання грамоти, сюжетно рольові, мовні та мовленнєві ігри	Моделювання уроків читання і письма післябукварного періоду		
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	
Види поточного контролю	МКР №1 (25 балів)				МКР №2 (25 балів)									
Загальна кількість балів	Відв. лекцій – 3 б., сем. – 33 б., роб. на сем. - 60 б., МКР – 50 б., практ. зан. -88 б., сам. роб. – 60 б. Разом - 234 балів. Коефіцієнт – 2,34.													

**Навчально-методична карта дисципліни
«Українська мова з методикою навчання» (4-ий семестр)**

Разом 60 години: 4 год. – лекції, 2 год. – семінарські заняття, 8 год. – практичні заняття,
2 год. – модульний контроль, 14 год. – сам. робота, 30 год. – іспит.

Модулі	Змістовий модуль 7			Змістовий модуль 8		
Кіл-сть балів за модуль	64 б.			73 б.		
Теми лекцій	Лінгводидактичний аспект розвитку мовлення молодшого школяра		Основні види мовлення (усного і писемного) у молодших школярів на сучасному етапі			
Семінарські й практичні заняття	С. 1.1.		Пр. 1.1.	Пр. 2.1.	Пр. 2.2.	Пр. 2.3.
Теми семінарських і практичних занять	Система методів і прийомів формування мовленнєвих умінь в молодшого школяра на сучасному етапі		Аналіз програмових вимог щодо розвитку усного і писемного мовлення	Види текстів. Методика складання текстів-описів, розповідей, міркувань (усні та писемні) в 1-4 класах. Критерії	Види переказів і творів. Методика їх проведення	мовленнєвої діяльності. Критерії оцінювання навчальних досягнень із розвитку усного і писемного
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	МКР (25 балів)					
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)					
Загальна кількість балів	Відв. лекцій – 2 б., сем. – 11 б., МКР – 25 б., практ. зан. - 44 б., сам. роб. – 30 б., екзамен – 40 б. Разом - 112 балів. Коефіцієнт – 1,87.					

